

Retningslinjer for tilskot til Utvald kulturlandskap (UKL) Fjellgardane og seterdalane i Øvre Sunndal - 2018

for å ivareta og fremje eit aktivt, ope og opplevingsrikt kulturlandskap:

Regelverket er utarbeidd på grunnlag av *Forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap, FOR-2016-08-10-966*

1. Føremål

Føremålet med tilskot til tiltak i Utvalde kulturlandskap er å medverke til å sikre verdier knytt til biologisk mangfald, landskap, kulturminne og kulturmiljø, og å sikre langsiktig skjøtsel og drift, jf. § 1 i *Forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyen og Vestnorsk fjordlandskap*. Ordninga skal medverke til å oppretthalde eit aktivt og levande kulturlandskap, ta vare på kultur- og kulturlandskapsverdier og å hindre attgroing.

2. Verkeområde

I Sunndal kommune gjeld forskrifta innanfor grensene for Naturbasefiguren «Utvalgte kulturlandskap».

3. Kven kan søkje?

Målgruppa for ordninga er personar eller verksemder som bidreg til å fremje føremålet med ordninga. Dette kan vere:

- Grunneigarar og drivarar
- Landbruksføretak
- Lokale entreprenørar/gründerar
- Kunnskapsmiljø
- Organisasjonar, foreiningar eller lag
- Kommunen
- Andre som bidreg til å fremje føremålet med ordninga

Dersom søkjar ikkje er grunneigar, må det ligge føre løyve frå grunneigar og eventuelt andre rettshavarar.

4. Kva kan du søkje om tilskot til?

Du kan søkje om tilskot til tiltak som fremjar føremålet med ordninga. Dette kan vere:

- Restaurering og skjøtsel av areal. Dette er eit prioritert tiltak for å sikre det biologiske mangfaldet, og for å ta vare på kulturlandskapet.
- Istandsetjing, vedlikehald og skjøtsel av bygningar og andre kulturminne
- Planlegging av tiltak
- Tilrettelegging for ferdsel og formidling
- Andre tiltak som fremjar føremålet med ordninga

Tiltaka må også vere i samsvar med gjeldande planar for området.

4.1. Arealtilskot og beitedyrtilskot

Fylkesmannen kan gje tilskot til drift og skjøtsel av areal i samsvar med dei målsetjingane som er fastsett i "Skjøtselsplan for fjellgardane og seterdalane i øvre Sunndal" datert 01.02.2011, og skjøtselsplanar for kvart einiskild bruk. Drifta må vere slik at arealtilstanden vert oppretthalden over tid. Areal med eigen skjøtselsplan, som t.d. artsrike slåttenger, kan ha særskilte reglar om skjøtsel som må følgjast for at arealtilskotet skal kunne utbetalast.

Ved utrekning av tilskot til skjøtsel, vil omsøkt areal bli sett opp mot arealtala i søknad om produksjonstilskot og arealtal i frå innsynsløysingar på internett, t.d. gårdskart (<https://gardskart.nibio.no/search>). Tilskotet vil bli gradert etter markslag, skjøtselsmetode (slått eller beting) og areala si hellingsgrad som bereknast ut frå kartverkets terrengmodell.

Kategoriar arealtilskot	Kr/daa*
Slått av tungdriven dyrka jord, brattare enn 1:5	600
Slått av lettdriven dyrka jord, flatare enn 1:5	200
Innmarksbeite	100
Beiting av tungdriven dyrka jord ; brattare enn 1:5	360
Beiting av lettdriven dyrka jord, flatare enn 1:5	120
Tillegg for naturbasefigur, alle arealkategoriar	200

NB: Dyrka jord er fellesnemning på fulldyrka og overflatedyrka jord.

*** Satsane er førebelse og kan bli justerte dersom omsøkt areal blir vesentleg større eller mindre enn forutsett.**

Fylkesmannen kan gje tilskot til søkjarar som mottok produksjonstilskot og som har husdyr på utmarksbeite i det utvalde kulturlandskapet. Beitinga skal bidra til at kulturlandskapet og arealtilstanden vert oppretthalden på lang sikt. Ved utrekning av tilskot til beitedyr, vil det bli nytta same tal og gruppering av dyr som i søknad om produksjonstilskot.

Kategoriar beitetilskot	Kr/dyr*
Sau/geit	65
Storfe/hest	305

*** Satsane er førebelse og kan bli justerte dersom talet på beitedyr blir vesentleg større eller mindre enn forutsett**

4.2 Andre særskilte kulturlandskapstiltak

Fylkesmannen vurderer og fastset tilskotsandel i kvar enkelt sak. Det gjevast normalt tilskot med inntil 70 % av godkjent kostnadsoverslag - for alle typar tiltak. For større fellestiltak kan Fylkesmannen vurdere å gje inntil 100 % av godkjent kostnadsoverslag. Tilskotsandel blir angitt i vedtaksbrevet om tilskot.

Rettleiande satsar for eige arbeid er:

- Manuelt arbeid 375,-/time
- Person med motorsag e.l. 400,-/time
- Traktor med fører 600,-/time

5. Korleis søker du?

Det er to ulike søknadsskjema:

- Eitt for arealtilskot og beitetilskot
- Eitt for andre særskilte kulturlandskapstiltak

Begge desse søknadsskjema finn du på nettsidene til Fylkesmannen i Møre og Romsdal og Sunndal kommune.

Søknader skal sendast til Sunndal kommune: Romsdalsvegen 2, postboks 94, 6601 Sunndalsøra eller e-post: post@sunndal.kommune.no

Søknadsfrist er 20. oktober 2018.

6. Kva må søknaden innehalde?

6.1. Arealtilskot og beitedyrtilskot

Søknad om arealtilskot og/eller beitetilskot skal innehalde:

- Grunnopplysningar om søkjar
- Opplysningar om areal som er slått/beita inneverande sesong og/eller tal på beitedyr på utmarksbeite inneverande sesong
- Obligatoriske vedlegg

Sjå «Søknadsskjema arealtilskot og beitetilskot Øvre Sunndal » og «Rettleiing til søknadsskjema for Øvre Sunndal»

6.2 Andre særskilte kulturlandskapstiltak

Søknaden om andre kulturlandskapstiltak skal innehalde:

- Grunnopplysningar om søkjar
- Beskriving av tiltaket/prosjektet
- Gjennomføringsplan
- Kostnadsoverslag og finansiering
- Obligatoriske vedlegg

Sjå «Søknadsskjema andre særskilte kulturlandskapstiltak Øvre Sunndal » og «Rettleiing til søknadsskjema for Øvre Sunndal»

7. Tildeling av tilskot

Sunndal kommune tek mot søknadane og gjev innspel til prioriteringar for bruk av midla. Fylkesmannen i Møre og Romsdal handsamar søknadane, fattar vedtak og føretek utbetalingar av tilskot.

For tiltak som gjeld utbetring av bygningar og andre kulturminne, skal søknaden godkjennast av Møre og Romsdal fylkeskommune si kulturavdeling før det kan løyvast tilskot.

For tiltak som gjeld biologisk mangfald, skal søknaden godkjennast av Fylkesmannen i Møre og Romsdal si miljøvernavdeling før det kan løyvast tilskot.

8. Arbeidsfrist

8.1. Arealtilskot og beitedyrtilskot

Arealtilskot og beitetilskot blir utbetalt etter søknad kvart år. Det må sendast ny oppdatert søknad kvart år.

8.2 Andre særskilte kulturlandskapstiltak

For andre tiltak er fristen for gjennomføring av tiltaket 3 år frå det blir løyvd tilskot, med mindre Fylkesmannen har satt ein kortare frist ved innvilging av søknaden. Fylkesmannen kan etter søknad forlengje arbeidsfristen, men ikkje ut over 5 år frå tilskotet vart løyvd. Arbeidsfrist blir angitt i vedtaksbrevet om tilskot.

9. Utbetaling av tilskot og krav om rapportering

9.1. Arealtilskot og beitedyrtilskot

Arealtilskot og beitetilskot blir utbetalt etter søknad kvart år.

9.2 Andre kulturlandskapstiltak

For andre kulturlandskapstiltak må mottakar av tilskot må sende ei skriftleg oppmoding til Fylkesmannen for å få utbetalt tilskotet. Oppmodinga skal sendast innan fristen angitt i vedtaksbrevet om tilskot.

Ved oppmodinga skal det leggjast ved:

- **Skriftleg rapport:** Rapporten skal innehalde ei beskriving av det gjennomførte tiltaket/prosjektet, og foto frå før-, under- og etter at tiltaket/prosjektet er gjennomført.
- **Sluttrekneskap:** Rekneskapa skal følgje same oppsett som søknadens kostnadsoverslag/budsjett, og vere så oversynleg som mogleg. Utlegg som ikkje kan dokumenterast med kvittering/bilag og/eller timelister kan ikkje utbetalast. Timelister for leigd arbeid skal attesterast av den/dei som har utført timane.

Fylkesmannen kan gje nærare krav om rapportering i vedtaksbrevet om tilskot.

Fylkesmannen betalar ut det løyvde tilskotet etter at tiltaket/prosjektet er dokumentert gjennomført, og etter at Fylkesmannen har godkjent sluttrapport, sluttrekneskap og sett til at vilkåra for løyvinga er oppfylt.

For tiltak som gjeld utbetring av bygningar og andre kulturminne, skal Møre og Romsdal fylkeskommune si kulturavdeling godkjenne arbeidet før tilskotet utbetalast.

For tiltak som gjeld biologisk mangfald, skal Fylkesmannen si miljøvernavdeling godkjenne arbeidet før tilskotet utbetalast.

Det kan også betalast ut tilskot etter kvart som deler av tiltaket vert utført, på bakgrunn av godkjent dokumentasjon. Men minst 25 % av tilskotet skal haldast attende til tiltaket/prosjektet er slutført.

10. Klage

Vedtak som er fatta av Fylkesmannen kan klagast inn til Landbruksdirektoratet etter reglane i *Lov 10. februar 1967 om behandlingssåten i forvaltningssaker (forvaltningslova) kap. VI*.

Eventuell klage stilast til Landbruksdirektoratet, men vert sendt til Fylkesmannen i Møre og Romsdal.

11. Opplysningsplikt og kontroll

Søklar av tilskot plikter å gje alle opplysningar som Fylkesmannen og Landbruksdirektoratet finn nødvendig for å kunne forvalte ordninga.

Fylkesmannen og Landbruksdirektoratet kan kontrollere at bruken og utbetaling av tilskot er i tråd med forutsetningane. Søklar plikter å utlevere all bokføring, korrespondanse og oppteikningar som vedkjem tilskotet. Fylkesmannen og Landbruksdirektoratet kan foreta stadleg kontroll.

12. Omgjering og attendebetaling

Tilskot som ikkje er brukt i samsvar med tildelingsvedtaket kan krevjast betalt attende.

Fylkesmannen kan gjere om vedtak om løyvde tilskot, og utbetalt tilskot kan krevjast betalt attende dersom det blir avdekka forhold som er i strid med det som er forutsett ved løyving av tilskotet.

For krav om attendebetaling av tilskot kan det krevjast renter etter *Lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m.*

13. Rullering av retningslinene

Retningslinene vil bli rullert ein gong i året på bakgrunn av fullmaktsbrev frå Landbruksdirektoratet og innspel frå arbeidsgruppa for det utvalde kulturlandskapet Fjellgardane og Seterdalane i Øvre Sunndal.

14. For meir informasjon

- Forskrift om tilskudd til tiltak i Utvalgte kulturlandskap i jordbruket og verdensarvområdene Vegaøyane og Vestnorsk fjordlandskap, (FOR-2016-08-10-966), sjå:
<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-08-10-966>
- Landbruksdirektoratet si side om Utvalde kulturlandskap i jordbruket, sjå:
<https://www.landbruksdirektoratet.no/no/miljo-og-okologisk/kulturlandskap/utvalgte-kulturlandskap>

15. Kontaktpersonar

- Ragnhild Naug Aas, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Landbruksavdelinga.
Tlf: 71 25 85 19 og e- post: fmmrraaa@fylkesmannen.no
- Marit Hjellmo, Sunndal kommune, Landbrukskontoret,
Tlf: 90 10 14 49 og e-post: marit.hjellmo@sunndal.kommune.no

